

Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc) Obírka, parc. č. 180/1.

Kultura popelnicových polí. Ojedinělý artefakt. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: Nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V roce 2012 byl při jihovýchodním okraji katastru obce Kozlov u Velkého Újezdu během preventivní detektorové prospekce realizované v rámci projektu *Preventivní archeologie* objeven T. Kulíšek, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., soliterní nález kovové industrie z mladší doby bronzové. Místo nálezu se nachází na jihozápadním svahu výrazného kopce Obírka (622 m n. m.) na okraji Oderských vrchů, které od severu ohraničují bečevskou část Moravské brány. Lokalita je situována severně od obce Loučka, na levobřežní straně potoka Loučka, na parc. č. 180/1. Nadmořská výška místa nálezu činí 500 m.

Nalezeným kovovým předmětem je bronzový závěsek protáhlý a stíhle listovitého tvaru (obr. 3). Tělo závěsku je na přední straně zesíleno hladkým středovým žebírkem, přičemž zadní strana je plochá. V horní části artefaktu se nachází kruhové oko určené na zavěšení, o vnějším průměru 17 mm a vnitřním 9 mm, které je s listovitou spodní částí propojeno krčkem o délce 20 mm a šířce 5 mm, v jehož středu je nápadné křížovité zesílení. Celková délka předmětu činí 77,5 mm, maximální šířka závěsku je 11 mm a tloušťka 3 mm. Hmotnost předmětu dosahuje 7,4 g. Povrch nálezu pokrývá světle zelená patina.

Listovité závěsky bývaly původně součástí štítových spon, řetězových závěsů, případně bronzových nádob v období kultury lužických popelnicových polí (Salaš 2005, 114–115). Není vyloučeno, že soliterní exempláře mohly rovněž sloužit jako samostatný osobní amulet s apotropaickou funkcí.

Popisovaný listovitý závěsek nepochybně souvisí s aktivitami obyvatel v okolí areálu výšinného opevněného sídliště situovaného ve vrcholových partiích kopce Obírka. Z hradiska

objeveného v polovině 90. let 20. století bylo získáno několik depotů a rovněž velké množství soliterních předmětů, které dokládají osídlení lokality v období kultury lužických popelnicových polí (Br D – Ha B2), v době laténské (LT C2 – LC D1) a sporadicky rovněž v době stěhování národů (Čižmář, Salaš 2009).

Literatura

Čižmář, M., Salaš, M. 2009: Nové hradiště v Moravské bráně.

Archeologické rozhledy LXI(1), 63–76.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na*

Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky. Brno: Moravské zemské muzeum.

Summary

An isolated Bronze Age leaf pendant (Fig. 3) was discovered by Tomáš Kulíšek in 2012 during a metal detector survey on the southwestern slope of Obírka Hill (622.3 m a.s.l.), situated on the edge of the Oderské Vrchy Hills near Loučka (Kozlov u Velkého Újezdu cadastral area, Olomouc District). The bronze leaf pendant can be dated to the Urnfield culture period.

Zdeněk Schenk, Tomáš Kulíšek

Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc) „U Obrázku“.

Mladší doba bronzová, pozdní doba bronzová. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Olomouci, přír. č. 7/2020.

Lokalizace: WGS-84: 49.5810933N, 17.5212417E

V létě 2020 získalo Vlastivědné muzeum v Olomouci bronzovou sekeru, která pochází dle sdělení nálezce z katastru Kozlova u Velkého Újezdu. Místo vyzvednutí artefaktu bylo podle mapy určeno dodatečně a pouze velmi přibližně. Danou polohu lze popsat jako zalesněný jižní až jihovýchodní svah bezejmenného kopce.

Sekera s tulejkou a částečně odlomeným ouškem je na povrchu nezdobená (obr. 4). Okraj tulejky zesiluje méně výrazné žebro. Na povrchu registrujeme stopy po sekundárním poškození (oděrky, vrypy). Celková délka činí 88 mm a maximální šířka v místech tulejky dosahuje 40 mm. Obecně lze bronzové sekery s tulejkou a ouškem zařadit do průběhu mladší až pozdní doby bronzové (např. Salaš 2005, 37–44).

Popsaný artefakt rozšiřuje dosavadní počet archeologických lokalit a ojedinělých nálezů z jižního okraje Oderských vrchů, nebo šířeji z oblasti při jižním okraji Moravské brány (srov. Skutil 1933, 112, 114; Vitula, Kalábek 1999; Čižmář, Salaš 2009; Paulus 2015; Tajer 2016, 396–398, obr. 9; Schenk 2021a; 2021b; 2023). Vyzvednutou bronzovou sekeru s tulejkou a ouškem můžeme v současné době interpretovat nejspíše jako ojedinělý či ztrátový nález (k tomu Hlubek 2022).

Literatura

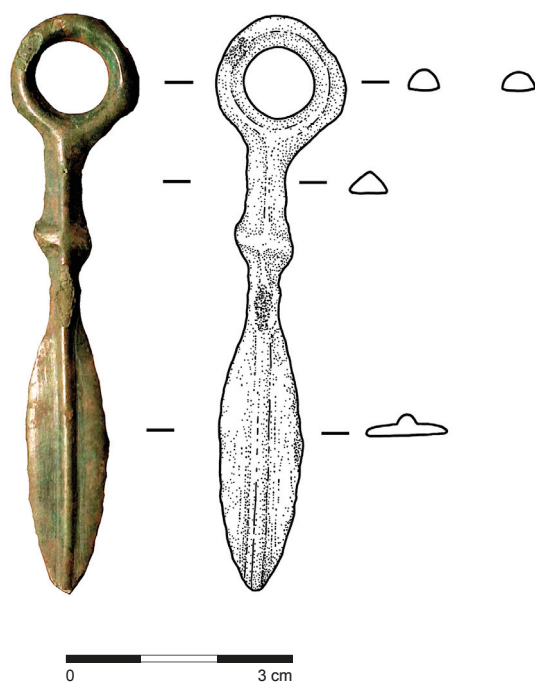
Čižmář, M., Salaš, M. 2009: Nové hradiště v Moravské bráně.

Archeologické rozhledy LXI(1), 63–76.

Hlubek, L. 2022: Kozlov (okr. Olomouc). Rkp. náleзовé zprávy,

č. j. M-TX-202200512. Uloženo: Archiv náleзовých zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. DOI: 10.60585/M-TX-202200512. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202200512>.

Paulus, M. 2015: Bohuslavky (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 56(1), 144.

Obr. 3. Kozlov – Obírka. Listovitý závěsek z doby bronzové. Foto Z. Schenk, kresba P. Holcová.

Fig. 3. Kozlov – Obírka. Bronze Age leaf pendant. Photo by Z. Schenk, drawing by P. Holcová.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.

Schenk, Z. 2021a: Dolní Újezd (k. ú. Dolní Újezd u Lipníka nad Bečvou). *Přehled výzkumů* 62(1), 232.

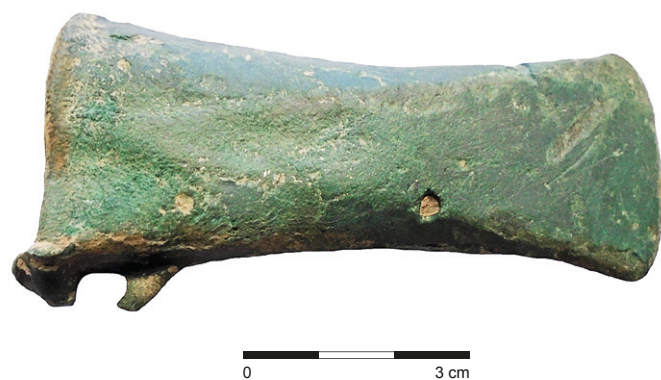
Schenk, Z. 2021b: Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 62(1), 291.

Schenk, Z. 2023: Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 64(1), 254.

Skutil, J. 1933: Předhistorické osídlování a nálezy z Hranicka a Lipenska. *Záhorská kronika* XV(4), 97–126.

Tajer, A. 2016: Sídliště z doby halštatské z Podhoří u Lipníku nad Bečvou, okr. Přerov. In: M. Popelka et al. (eds.): *...tenkrát na východě... Sborník k 80. narozeninám Václava Vokolky*. Praehistorica XXXII(1–2). Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 381–404.

Vitula, P., Kalábek, M. 1999: Dolní Újezd (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 342–343.

Obr. 4. Kozlov – „U Obrázku“. Bronzová sekera s tulejkou a ouškem. Foto L. Hlubek.
Fig. 4. Kozlov – „U Obrázku“. Bronze socketed axe with a loop. Photo by L. Hlubek.

Summary

In 2023, the Regional Museum in Olomouc acquired a bronze socketed axe with a loop (Fig. 4) from the cadastral area of Kozlov u Velkého Újezdu (Olomouc District). The artefact can be dated to the Late or Final Bronze Age.

Lukáš Hlubek

Kožušany-Tážaly (k. ú. Kožušany, okr. Olomouc) „Záhumenky“, „Suché louky“, parc. č. 333/22.

Lužická kultura. Sídliště. Skupina/síť sond. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: -547184.35, -1127502.1; -547184.85, -1127516.23; -547146.97, -1127517.1; -547146.34, -1127502.85

V květnu 2024 byl na severním okraji obce zdokumentován v základovém pase pro průmyslovou halu profil s pozůstatkem kulturní vrstvy. Lokalita na parcele č. 333/22 se nachází 380 m východně od centra Kožušan s nadmořskou výškou 206 m. Zlomky keramiky jsou datovány do lužické fáze kulturního okruhu lužických popelnicových polí. Dokumentovaná situace souvisí s lokalitou zkoumanou v roce 2013 (Vránová 2014).

Literatura

Vránová, V. 2014: Kožušany (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 200–201.

Summary

During the construction of a hall in the cadastral area of Kožušany (Olomouc District), a cultural layer of the Lusatian Culture was recorded in the foundation trench.

Marek Kalábek

Lysice (okr. Blansko)

„Za Brančí“.

Mladší doba bronzová. Sídliště. Skupina/síť sond. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -600097.7, -1132524.7

Od června 2023 do září 2024 probíhal archeologický dohled při realizaci stavby „Vodovod Marek“ na katastru obcí Lysice, Drnovice a Bořitov. Porušení archeologických situací bylo zaznamenáno pouze na území obce Lysice – v rýze za ulicí Hrušňová na rozhraní katastrálního území Lysice a Žerůtek bylo zjištěno patnáct sídlištních objektů datovaných do mladší doby bronzové (Matějčková 2024).

Literatura

Matějčková, A. 2024: *Lysice 2023–2024, vodovod Marek*. Rkp. nálevové zprávy č. j. 508/24. Uloženo: Archiv nálevové zprávy Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Summary

Fifteen settlement features dating to the Late Bronze Age were identified in a trench behind Hrušňová Street in the cadastral area of Lysice (Blansko District).

Andrea Matějčková

Modřice (okr. Brno-venkov)

Ul. Masarykova.

Starší doba bronzová, mladší doba bronzová. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1305153N, 16.6147219E

Výzkum probíhal při stavbě nového vodovodu v celé délce ulice Masarykova. Mezi četnými objekty a vrstvami ze středověku a novověku bylo přibližně v úrovni mezi domy č. p. 104 až 1112 zachyceno na profilech několik zásobních jam, z nichž pochází nepočetný materiál datovaný do starší a mladší doby bronzové. Přilehlý příkop je možné na základě několika drobných zlomků keramiky datovat pouze rámcově do pravěkého období.

Literatura

Neuveveno.

Summary

During the construction of a new water pipeline in the cadastral area of Modřice (Brno-Country District), subsurface features from the Early and Late Bronze Age were uncovered.

Ivan Čížmář